

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobkyně: **Vijator d.o.o.**, se sídlem Preševo – Aliderce, Republika Srbsko, zast. Mgr. Bc. Adamem Ptašnikem, Ph.D., advokátem se sídlem Nádražní 308/3, Ostrava, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 2771/117, Ostrava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 6. 2015, č. j. MSK 74672/2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 6. 2017, č. j. 22 A 88/2015 - 43,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně (dále „stěžovatelka“) se kasační stížností domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě, jímž byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného specifikovanému tamtéž. Žalovaný jím změnil prvostupňové rozhodnutí Magistrátu města Ostravy ze dne 2. 2. 2015, č. j. SMO/043941/15/OD/Zát, ve výši uložené pokuty z 199 000 Kč na 189 000 Kč a v návaznosti na to také upravil celkovou částku pokuty s náklady řízení z 206 000 Kč na 196 000 Kč. V ostatním prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

[2] Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně byla stěžovatelka uznána vinnou ze spáchání správních deliktů podle § 42b odst. 1 písm. b), r) a s) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění v době rozhodné, kterých se dopustila tím, že nákladní vozidlo tovární značky Scania, mpz SRB RZ VR 053 OO, a přípojné vozidlo tovární značky Stokota, mpz X, jehož je provozovatelkou, bylo dne 23. 10. 2014 řízeno bez povolení zvláštního užívání dle § 25 odst. 6 zákona o pozemních komunikacích a byla u něj překročena maximální délka, hmotnost na nápravu č. 3 a okamžitá hmotnost motorového vozidla podle vyhlášky Ministerstva dopravy a spojů č. 341/2002 Sb., o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích.

[3] Krajský soud se na podkladě podané žaloby zabýval zejména otázkami souvisejícími s tvrzeným porušením práva na spravedlivý proces.

[4] Nepřisvědčil názoru stěžovatelky, dle kterého jí bylo znemožněno účinně se hájit, neboť nebyla seznámena s povahou obvinění v jazyce, kterému rozumí (veškeré písemnosti byly vyhotovovány v českém jazyce, stěžovatelka je srbskou společností a nebyl jí ustanoven tlumočnick). Zdůraznil, že úředním jazykem správního řízení je podle § 16 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, jazyk český. Podmínky k ustanovení tlumočnicka dle § 16 odst. 3 správního řádu nebyly splněny, neboť ve věci se nekonalo jednání a stěžovatelka o ustanovení nepožádala. Nedošlo ani k porušení čl. 6 odst. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále „Evropská úmluva“). Práva tam uvedená jsou zaručena osobě obviněné z trestného činu. Byť se vztahují i na správní trestání právnických osob, neznamená to, že by byly zcela setřeny rozdíly mezi trestním řízením a řízením o správním deliktu. Stěžovatelce bylo právo na jednání v mateřštině zaručeno prostřednictvím možného ustanovení tlumočnicka dle § 16 odst. 3 správního řádu, k jehož porušení z výše uvedených důvodů nedošlo.

[5] Výzva k vyjádření se k podkladům rozhodnutí byla doručena řádně na adresu sídla stěžovatelky (§ 22 správního řádu). V sídle ji převzala osoba, která potvrdila doručení svým podpisem a razítkem stěžovatelky, tudíž šlo jednoznačně o osobu, která byla k přebírání zásilek oprávněna. Krajský soud v této souvislosti dále uvedl, že i kdyby došlo k porušení procesních ustanovení, stěžejní otázkou je, zda porušení těchto procesních pravidel mohlo zasáhnout do hmotněprávní sféry stěžovatelky, tedy zda mohlo vést k nezákonnosti napadeného rozhodnutí. V nynější věci je nesporný skutkový stav a i kdyby došlo k určitému prodloužení v době, než se od řadového zaměstnance dostala zásilka k vedení společnosti, nemohlo by to vést k nezákonnosti správního rozhodnutí.

[6] Z výše uvedených důvodů nedošlo ani k porušení zásady dvojinstančnosti řízení; správní orgán nebyl povinen překládat oznámení o zahájení správního řízení ani výzvu k seznámení se s podklady pro rozhodnutí do srbského jazyka, doručování shledal také jako řádné.

[7] Krajský soud nepřisvědčil ani námitce nenaplnění materiální stránky správních deliktů podle § 42b odst. 1 písm. r) a s) zákona o pozemních komunikacích, kterou stěžovatelka odvíjela od skutečnosti, že jí bylo 24. 10. 2014 (tedy den po spáchání správního deliktu) uděleno povolení k provedení přepravy výše popsanou jízdní soupravou na trase D2 Břeclav hraniční přechod – D1 Věřňovice hraniční přechod. Dodatečné předložení povolení nebylo způsobilé zhojit fakt, že souprava 23. 10. 2014 překročila maximální délku a maximální hmotnost.

II. Obsah kasační stížnosti

[8] Stěžovatelka namítá, že bylo porušeno její právo být neprodlouženo a v jazyce, kterému rozumí, seznámena s povahou a důvodem obvinění proti ní podle čl. 6 odst. 3 Evropské úmluvy. Krajský soud si odporuje, pokud na jedné straně uvádí, že se toto ustanovení vztahuje na správní delikty právnických osob, na druhé straně ale dodává, že ve věci stěžovatelky tomu tak není. V nynější věci přitom bylo neprodlouženo seznámení s povahou a důvody obvinění o to důležitější, že souběžně bylo vedeno správní řízení s řidičem soupravy. Stěžovatelka, která je subjektem práva Srbské republiky a jejíž zaměstnanci i členové statutárního orgánu nehovoří česky, nemohla rozpoznat, že se jedná o jiné řízení.

[9] Dále tvrdí, že jí nebylo umožněno vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Výzva k seznámení se s podklady rozhodnutí měla být podle § 21 odst. 2 správního řádu ve spojení s § 21 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů,

pokračování

doručena statutárnímu orgánu stěžovatelky. Jelikož se tak nestalo, stěžovatelka měla výrazně zkrácený čas na seznámení se s podklady a i v tomto ohledu byla porušena její práva dle čl. 6 odst. 3 Evropské úmluvy. Statutární orgán se o existenci výzvy dozvěděl těsně před koncem lhůty, okamžitě kontaktoval prvostupňový orgán a požádal jej o prodloužení lhůty, žádosti však nebylo vyhověno. Krajský soud se v této souvislosti zabýval pouze otázkou zákonnosti doručování, neposuzoval však otázku prodloužení lhůty k seznámení se s podklady. Nesprávně také zhodnotil námitku porušení zásady dvojinstančnosti řízení.

[10] Materiální stránka deliktů dle § 42b odst. 1 písm. r) a s) nebyla naplněna. Stěžovatelka sice souhlasí s náhledem žalovaného, dle kterého je chráněným zájmem dobrý stav vozovky, nicméně v nynější věci vůbec nepřipadalo v úvahu, že by na vozovce vznikla škoda. Pokud by tomu bylo jinak, stěžovatelka by následujícího dne neobdržela povolení ke zvláštnímu užívání vozovky. Krajský soud zcela neporozuměl podstatě její námitky a jeho poukaz na to, že k poškození vozovky může dojít i při zvláštním užívání, byl mimoběžný. Jednání stěžovatelky nebylo společensky škodlivé.

[11] Konečně stěžovatelka namítá, že krajský soud se opomněl zabývat její námitkou porušení zásady *ne bis in idem*. Uvádí, že své povinnosti porušila pouze tím, že si povolení ke zvláštnímu užívání obstarala pozdě, § 42b odst. 1 písm. r) a s) však neporušila. Skutečnost, že si povolení neobstarala včas, jí bylo k tíži přičteno dvakrát.

[12] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[13] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, z důvodů, které zákon připouští, a stěžovatelka je zastoupena advokátem [§ 102 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)]. Poté přistoupil k přezkumu rozsudku krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Ověřil také, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[14] Dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[15] Předmětem přezkumu správních soudů bylo správní rozhodnutí ve věci spáchání správních deliktů dle § 42b odst. 1 písm. b), r) a s) zákona o pozemních komunikacích. Podle citovaných ustanovení se právnická osoba dopustí správního deliktu tím, že:

b) v rozporu s § 25 odst. 1 až 7 užije dálnici, silnici nebo místní komunikaci jiným než obvyklým způsobem nebo k jiným účelům, než pro které jsou určeny, anebo nedodrží podmínky stanovené v povolení zvláštního užívání,

r) jako provozovatel vozidla provozuje vozidlo, které překročí při nízkorychlostním anebo vysokorychlostním kontrolním vážení hodnoty stanovené zvláštním právním předpisem,

s) jako provozovatel vozidla přikáže, dovolá, svěří nebo umožní řízení vozidla, jebož hmotnost převyšuje hodnoty stanovené podle zvláštního právního předpisu.

Zvláštním právním předpisem, na který odkazují písm. r) a s), je mj. vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 341/2002 Sb., o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

[16] Stěžovatelce je kladeno za vinu, že provozovala vozidlo, které dne 23. 10. 2014 přepravovalo nadrozměrný náklad a překročilo maximální hodnoty stanovené vyhláškou č. 341/2002 Sb. pro délku vozidla, hmotnost na nápravu, okamžitou hmotnost vozidla a okamžitou hmotnost jízdní soupravy.

[17] Stěžovatelka nezpochybňuje zjištěný skutkový stav, výklad užitých ustanovení ani jejich aplikaci na projednávanou věc, má ale za to, že nebyla naplněna materiální stránka deliktů dle § 42b odst. 1 písm. r) a s) zákona o pozemních komunikacích, protože hned následujícího dne, tj. 24. 10. 2014, získala povolení podle § 25 odst. 6 písm. a) a b) zákona o provozu na pozemních komunikacích ke zvláštnímu užívání pozemních komunikací, které ji opravňovalo převést náklad a užívat vozidlo překračující maximální hodnoty. Z toho dovozuje, že její vozidlo nebylo způsobilé poškodit komunikaci, proto svým jednáním nenarušila ani neohrozila zájem chráněný citovanými ustanoveními.

[18] Nejvyšší správní soud k tomu ve shodě se žalovaným uvádí, že pro naplnění skutkové podstaty uvedených deliktů je rozhodující, zda stěžovatelka disponovala povolením ke zvláštnímu užívání v době provedení kontroly a nízkorychlostního vážení. Vzhledem k tomu, že tomu tak nebylo, byla povinna dodržet limity stanovené právními předpisy pro obvyklé užívání pozemní komunikace, čemuž nedostála. Lze se jistě shodnout na tom, že zákon zde chrání zájem na kvalitě pozemních komunikací, za tímto účelem (a za účelem ochrany bezpečnosti provozu) nicméně jasně stanovuje, že ke zvláštnímu užívání je nutné mít povolení. Stěžovatelčiny polemiky o tom, že jejím vozidlem nebyla a nemohla být způsobena škoda, se tedy mívá s podstatou věci.

[19] Stěžovatelka v této souvislosti dále namítá, že došlo k porušení zásady *ne bis in idem* a že se krajský soud touto otázkou nezabýval. Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že se jedná o námitku, která nebyla uplatněna v žalobě, v důsledku čehož jednak nelze krajskému soudu vytýkat, že se jí nezabýval, jednak se v řízení o kasační stížnosti jedná o námitku nepřijatelnou podle § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť stěžovatelka ji poprvé uplatnila až nyní, byť tak nepochybně mohla učinit již v řízení před krajským soudem.

[20] Dále se zabýval stěžovatelkou tvrzeným porušením práva na spravedlivý proces, respektive aspektů práva na obhajobu dle čl. 6 odst. 3 písm. a) a b) Evropské úmluvy, dle kterých každý, kdo je obviněn z trestného činu, má právo být neprodleně a v jazyce, jemuž rozumí, podrobně seznámen s povahou a důvodem obvinění proti němu a mít přiměřený čas a možnosti k přípravě své obhajoby.

[21] Ve shodě se stěžovatelkou i krajským soudem předně uvádí, že čl. 6 Evropské úmluvy se aplikuje i na správní trestání právnických osob, jak vyplývá ze setrvalé judikatury Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 31. 5. 2007, č. j. 8 As 29/2007 - 121).

[22] Stěžovatelka se nicméně mýlí ve svém názoru, že s tímto východiskem je rozporný názor krajského soudu, dle kterého se pravidla stanovená primárně pro obhajobu účastníků trestního řízení nemusí ve stejném rozsahu aplikovat i na správní trestání. Krajský soud jím totiž neříká nic jiného, než že čl. 6 odst. 3 se sice na správní trestání aplikuje, neznamená to ale, že je třeba vždy trvat na bezvýjimečném naplnění všech jeho dílčích aspektů, když nejde o trestní obvinění v užším slova smyslu. O vnitřně rozpornou úvahu se tedy nejedná.

[23] Je nicméně pravda, že související část odůvodnění napadeného rozsudku vyznívá poněkud kategoricky, jelikož končí u obecného konstatování a nevysvětluje, jak závažné bylo obvinění stěžovatelky a jak konkrétně bylo možné slevit z požadavků čl. 6, respektive čl. 6 odst. 3 písm. a), kde je zakotveno právo na seznámení s důvodem a povahou obvinění. Za těchto okolností mohlo vyjádření krajského soudu na stěžovatelku působit dojmem, že některá práva

pokračování

související s právem na obhajobu dle čl. 6 se na správní trestání vůbec neuzijí, což by byl závěr nesprávný. Ze strany krajského soudu se nicméně jedná o argumentační nedokonalost, která neměla vliv na posouzení věci. V napadeném rozsudku je prezentován dostatek dalších důvodů, pro které nebyly námitky porušení práva na spravedlivý proces důvodné.

[24] Nejvyšší správní soud považuje za podstatné zejména to, že veškeré výtky stěžovatelky zůstávají v rovině tvrzení o dílčích nedokonalostech procesního postupu správního orgánu prvního stupně, aniž by zmiňovala jakýkoli dopad do jejího práva na obhajobu v rámci řízení jako celku. Judikatura Evropského soudu pro lidská práva přitom setrvale stojí na základním principu, že řízení o trestním obvinění musí být spravedlivé jako celek (viz rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 16. 11. 2010 ve věci *Taxquet proti Belgii*, stížnost č. 926/05, bod 84 a tam uvedené odkazy na další judikaturu). Také porušení těchto práv se tedy zkoumá optikou celého řízení, nikoli jeho dílčích částí.

[25] První pochybení správního orgánu prvního stupně spatřuje stěžovatelka v tom, že nebyla seznámena s povahou a důvodem svého obvinění ve svém mateřském jazyce, ale pouze v českém jazyce, kterému nerozumí její zaměstnanci ani členové statutárního orgánu. Požadavek na neprodlené seznámení s povahou a důvody obvinění v jazyce, kterému obviněná osoba rozumí, však není samoúčelný. Jedná se o jeden z dílčích aspektů práva na spravedlivý proces, které ve svém souhrnu směřují k tomu, aby obviněná osoba měla dostatečný prostor prezentovat svoji obhajobu. Podstatné tedy je, zda bylo obvinění sděleno takovým způsobem, aby osoba měla dostatečný čas a možnosti obhajobu připravit a uplatnit (srovnej přiměřeně např. rozsudek ESLP ze dne 14. 11. 2000 ve věci *T. proti Rakousku*, stížnost č. 22783/95). V nynější věci byla stěžovatelka od počátku odvolacího řízení zastoupena českým advokátem, který byl nepochybně schopen veškerá její práva řádně hájit a mohl tedy relevantní skutkové i právní námitky uplatnit jak v odvolacím řízení, tak v následném řízení před krajským soudem. Stěžovatelka tedy měla zcela dostatečný prostor pro přednesení své obhajoby.

[26] Totéž lze uvést ke druhému vytýkanému pochybení, které mělo spočívat ve znemožnění seznámit se včas s podklady pro rozhodnutí. Stěžovatelčin zástupce se po vydání prvostupňového rozhodnutí s podklady seznámil a měl tedy reálnou možnost v odvolání či následně podané žalobě zformulovat jakékoli výtky ke zjištěnému skutkovému stavu, ale nestalo tak. Za těchto okolností nemohlo být porušeno stěžovatelčino právo na obhajobu podle čl. 6 odst. 3 uvedené úmluvy a její argumentace vyznívá účelově.

[27] Nejvyšší správní soud dále zhodnotil postup správního orgánu prvního stupně a neshledal v něm nezákonnost.

[28] Námitka, že v řízení prvního stupně měl být ustanoven tlumočník, není důvodná. Podle § 16 odst. 3 správního řádu je jednou z podmínek pro tento postup prohlášení účastníka, že neovládá český jazyk, k čemuž v řízení před správním orgánem prvního stupně nedošlo a v odvolacím řízení již stěžovatelka měla českého advokáta.

[29] Poznámka stěžovatelky, že nemohla rozpoznat, že se jedná o jiné řízení než řízení ve věci přestupku řidiče – fyzické osoby, je nedůvěryhodná. Veškeré listiny týkající se nynější věci byly adresovány přímo stěžovateli, nikoli řidiči, z povahy věci musely být jinak identifikovány (spisovou značkou, jménem účastníka apod.). Sama stěžovatelka navíc uvádí, že v řízení prvního stupně podnikla kroky k tomu, aby jí byla prodloužena lhůta k seznámení se s podklady rozhodnutí, z čehož vyplývá, že si musela být vědoma toho, že s ní nějaké řízení bylo vedeno. Dále z uvedeného plyne, že byla schopna se správním orgánem jednat a nic jí tedy nebránilo v tom, aby případně prohlásila, že neovládá český jazyk.

[30] Výzva k seznámení se s podklady pro rozhodnutí ze dne 7. 1. 2015, č. j. SMO/006911/15/OD/Zát, byla v souladu s § 22 správního řádu doručena na adresu sídla stěžovatelky v cizině, kde ji za stěžovatelku převzala odpovědná osoba vybavená razítkem společnosti – jednoznačně tedy šlo o osobu, která byla oprávněna zásilku převzít.

[31] Představa stěžovatelky, že by písemnosti mohl za právnickou osobu přebírat vždy pouze člen statutárního orgánu, je zcela odtržená od reality a není ani pravda, že by takovou úpravu obsahoval správní řád. Ze stěžovatelkou citovaného § 21 odst. 2 správního řádu ve spojení s § 30 správního řádu a § 21 občanského soudního řádu naopak jasně vyplývá, že písemnosti doručované do vlastních rukou jsou za právnickou osobu oprávněni převzít nejen členové statutárního orgánu, ale také pověřeni zaměstnanci, vedoucí odštěpného závodu a prokuristé.

[32] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani námitce, dle které se krajský soud opomněl zabývat zákonností postupu správního orgánu prvního stupně spočívajícího v neprodloužení lhůty k seznámení se s podklady rozhodnutí. Stěžovatelka v žalobě pouze v souvislosti s argumentací týkající se doručování výzvy k seznámení s podklady poznamenala, že lhůta nebyla prodloužena a nebylo přihlédnuto k nesprávnému doručení výzvy a skutečnosti, že sídla správního orgánu a stěžovatelky jsou od sebe vzdálena přibližně 1 200 km. Otázkou zákonnosti doručení výzvy se krajský soud zabýval. Ve zbytku je uvedené konstatování prostým vyjádřením nesouhlasu s postupem správního orgánu, které nenaplnuje požadavky na formulaci žalobního bodu ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a krajský soud na něj tedy reagovat nemusel.

[33] Se závěrem krajského soudu, dle kterého v nynější věci nedošlo k porušení zásady dvojinstančnosti řízení, se Nejvyšší správní soud zcela ztotožnil. Jelikož nepřisvědčil námitkám pochybení správního orgánu prvního stupně, je zjevné, že není opodstatněné od nich odvozené porušení zásady dvojinstančnosti.

IV. Závěr a náklady řízení

[34] Nejvyšší správní soud kasačním námitkám nepřisvědčil a neshledal ani vadu, ke které by musel přihlédnout z úřední povinnosti, kasační stížnost proto zamítl podle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s.

[35] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka, která neměla ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. ledna 2019

JUDr. Radan Malík
předseda senátu